گزارش میدانی جام جم از بازار فروش تجهیزات کمک تنفسی در روزهایی که هوا نیمه خاکستری است

اکسیژن به نرخ هوای آلوده

محمدحسین خودکار
جامعه

رفت‌وآمد پی در پی کارگرانی که جنس‌هایشان را روی چرخ‌دستی‌ها حمل می‌کنند و شلوغی سر فروشندگانی که بسیاری از آنها اصلا مجال حرف زدن ندارند، از رونق بازار تجهیزات کمک‌تنفسی حکایت می‌کند؛ بازاری که امسال نیز به رسم هر سال، با سرد شدن هوا در فصل‌های پاییز و زمستان و فراگیر شدن آلودگی هوا در بیشتر کلانشهرها داغ شده است.

جان گرفتن دوباره بازار فروش کپسول اکسیژن، دستگاه اکسیژن‌ساز و دیگر تجهیزات کمک‌تنفسی، ناشی از هوای آلوده‌ای است که این روزها جان بسیاری از شهروندان را تهدید می‌کند. این موضوع را می‌توان با اندکی گشت و گذار در بورس فروش تجهیزات پزشکی پایتخت، یعنی سه‌راه جمهوری و خیابان ولیعصر و صحبت با کسبه این محل فهمید.

اما وقتی خیابان ولیعصر را کمی بالا و پایین می‌کنیم، می‌فهمیم که تنگ شدن نفس‌های بیماران در ایام آلودگی هوا، جیب برخی از سودجویان را عجیب پر می‌کند؛ زیرا بازار تجهیزات کمک‌تنفسی، گرفتار چنگال سودجویانی است که همیشه برای ماهی گرفتن از آب گل‌آلود آماده‌اند و هر سال با بیشتر شدن نیاز مردم به این تجهیزات و رونق فروش آنها، قیمت‌ها را به نحو سرسام‌آوری بالا می‌برند.

بیشتر فروشندگانی که مغازه‌هایشان در گوشه و کنار سه‌راه جمهوری قرار گرفته است، این موضوع را تایید می‌کنند. امیر، که در طبقه همکف یکی از مجتمع‌های تجاری معروف سه‌راه جمهوری تجهیزات کمک‌تنفسی می‌فروشد، یکی از این فروشندگان است.

خودش در میان انواع کپسول‌های فولادی و آلومینومی اکسیژن نشسته است و کارگرش کارتن‌های دستگاه‌های کمک‌تنفسی الکتریکی را یکی‌یکی روی یکدیگر می‌چیند. «از ماه آبان به بعد که آلودگی هوا تشدید می‌شود، درخواست مردم نیز برای خرید تجهیزات کمک‌تنفسی به‌خصوص کپسول اکسیژن افزایش پیدا می‌کند. در این میان واردکنندگان این کپسول‌ها نیز هر جور که دلشان می‌خواهد روی آن قیمت می‌گذارند.»

امیر برای اثبات حرف‌هایش، قیمت کپسول‌های ده لیتری اکسیژن در اواخر تابستان امسال را با قیمت کنونی این کپسول‌ها مقایسه می‌کند. «من این کپسول‌ها را در ماه شهریور به قیمت ۱۵۰ هزار تومان از واردکننده می‌خریدم و ۱۸۰ هزار تومان به مشتری می‌فروختم، اما اوایل دی، یعنی بار آخری که این کپسول‌ها را تهیه کردم، ۴۰۰ هزار تومان برای هر کپسول پول دادم و به قیمت ۴۴۰ هزار تومان هم می‌فروشم.»

در میان فروشندگان تجهیزات پزشکی، امیر تنها کسی نیست که افزایش قیمت تجهیزات کمک‌تنفسی در ایام تشدید آلودگی هوا را تایید می‌کند، بلکه در این بازار افراد دیگری را نیز می‌توان پیدا کرد که روی این موضوع صحه می‌گذارند. آقای محسنی از جمله همین افراد است. مردی که فروشگاه نسبتا کوچکش در انتهای یکی از کوچه‌های باریک خیابان ولیعصر، کمی پایین‌تر از خیابان جمهوری قرار گرفته.

وقتی از محسنی درباره افزایش قیمت تجهیزات کمک‌تنفسی در فصل‌های سرد سال می‌پرسیم، او به مانومترهای گوشه مغازه‌اش اشاره می‌کند که یکی از قطعات مهم تجهیزات کمک تنفسی است. «این مانومترها را ببین. اینها به کپسول‌های اکسیژن وصل می‌شوند و برای تنظیم فشار گاز خروجی از کپسول‌های اکسیژن کاربرد دارند. مانومترها هم انواع چینی دارند و هم انواع ایرانی. اما امسال در عرض کمتر از شش ماه، هم قیمت نمونه‌های ایرانی بالا رفته و هم قیمت نمونه‌های چینی. مثلا تابستان قیمت مانومترهای ایرانی بین ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان بود، اما اکنون این مانومترها بین ۹۰ تا ۱۴۰ هزار تومان فروخته می‌شوند، مانومترهای چینی هم در این مدت از حدود صدهزار تومان به ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان رسیده است.»

نفس‌های وابسته به نرخ دلار

اما در میان بیمارانی که با مشکلات تنفسی دست و پنجه نرم می‌کنند، افرادی هستند که حتی با استفاده از کپسول‌های اکسیژن نیز نمی‌توانند به‌راحتی نفس بکشند و برای برطرف شدن مشکلات تنفسی‌شان باید از تجهیزات کمک‌تنفسی الکتریکی استفاده کنند.

دستگاه اکسیژن‌ساز متداول‌ترین این تجهیزات است که برای افزایش خلوص اکسیژن موجود در هوا و هدایت اکسیژن خالص به ریه بیماران تنفسی به کار می‌آید. همچنین می‌توان از سی‌پپ و بای‌پپ به عنوان دستگاه‌هایی رایج در میان تجهیزات کمک‌تنفسی نام برد. این دو دستگاه مورد نیاز افرادی است که هنگام خواب دچار اختلالات تنفسی شدید می‌شوند.

استفاده از این دستگاه‌ها، تابستان و زمستان نمی‌شناسد، زیرا مشکلات ریوی بیمارانی که به آنها احتیاج دارند، دائمی است و هوا پاک باشد یا آلوده، این بیماران نای نفس کشیدن عادی را ندارند. اما با وجود این، باز هم هر سال افزایش قیمت زمستانه تجهیزات کمک‌تنفسی، گریبانگیر این دستگاه‌ها نیز می‌شود.

البته افزایش قیمت این دستگاه‌ها در زمستان امسال، با شیب بسیار بیشتری از سال‌های قبل اتفاق افتاده است که به نظر می‌رسد در کنار شوک روانی ناشی از تشدید آلودگی هوا، وقوع اتفاق مهم دیگری نیز در چندبرابر شدن قیمت دستگاه‌های کمک‌تنفسی در ماه‌های اخیر، مؤثر بوده باشد.

در این میان، وقتی پای صحبت‌های فروشندگان تجهیزات پزشکی می‌نشینیم، می‌فهمیم که سرنخ این افزایش قیمت غیرمنتظره مانند خیلی از گرانی‌های دیگر سال ۹۷، در دستان دلار است که این روزها در بازار تجهیزات پزشکی نیز قدرت‌نمایی می‌کند.

آقای رضوی، یکی دیگر از فروشندگان سه‌راه جمهوری: «کالاهای مختلف بازار تجهیزات پزشکی از جمله دستگاه‌های کمک‌تنفسی، به این دلیل افزایش قیمت داشته‌اند که دولت از ماه تیر به بعد دیگر به واردات هیچ‌کدام از این تجهیزات ارز دولتی اختصاص نداد و همین موضوع باعث شد قیمت این محصولات در کمتر از شش ماه، دو تا سه برابر شود.»

از سوی دیگر به گفته این فروشنده، چون نظارت دقیقی روی بازار تجهیزات پزشکی وجود ندارد، در ماه‌های اخیر بعضی از واردکنندگان و فروشندگان این بازار، قیمت این تجهیزات را حتی بیشتر از مابه‌التفاوت نرخ ارز آزاد و دولتی بالا برده‌اند.

رضوی برای حرف‌هایش شاهد مثال هم می‌آورد: «قیمت دستگاه‌های اکسیژن‌ساز چینی ما تابستان امسال بین دو میلیون تا دو میلیون و ۴۰۰ هزار تومان بود، اما امروز قیمت این دستگاه‌ها به چهار میلیون و ۸۰۰ هزار تا پنج میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسیده است. همچنین دستگاه‌های اکسیژن‌ساز آمریکایی که شش ماه پیش بین شش تا هشت میلیون تومان قیمت داشتند، امروز بین ۱۵ تا ۲۰ میلیون تومان فروخته می‌شوند.»

البته همه دستگاه‌های کمک‌تنفسی الکتریکی موجود در بازار، خارجی نیست و در چند سال گذشته، ایرانی‌ها نیز توانسته‌اند به این بازار راه پیدا کنند و دستگاه‌هایی مانند اکسیژن‌ساز، سی‌پپ و بای‌پپ را بسازند. اما براساس صحبت‌های فروشندگان بازار تجهیزات پزشکی در ماه‌های گذشته قیمت نمونه‌های ایرانی این دستگاه‌ها نیز بیش از دو برابر شده است، به‌عنوان مثال، شش ماه پیش یک دستگاه بای‌پپ ایرانی حدود چهار میلیون و ۳۰۰ هزار تومان فروخته می‌شد، اما امروز قیمت آن از ده میلیون تومان نیز بالاتر رفته است.

آشفته بازار تجهیزات پیش چشم ناظران

برخی فروشندگان تجهیزات پزشکی اذعان دارند قیمت کالاها در بازار تجهیزات پزشکی، زیر دید نظارتی دستگاه‌های مربوط نیست و به همین دلیل، برخی سودجویان براساس نیاز مبرم خانواده‌های بیماران به این تجهیزات، کالاهایشان را با قیمت‌های بسیار بالاتر از قیمت واقعی به مردم می‌فروشند. این اتفاق باعث ایجاد فشار مضاعف بر بیمارانی شده است که به این تجهیزات حتی بیشتر از انواع داروها برای حفظ جانشان نیازمندند. از سوی دیگر، برداشته شدن ارز دولتی از روی تجهیزات کمک‌تنفسی، نشان می‌دهد برخی سیاستگذاران تا چه حد نسبت به سلامت بیماران ریوی بی‌تفاوتند.

در این شرایط، خانواده‌های بیماران تنفسی که برخی از آنها در تنگنای معیشتی این روزها، در خرج روزمره خود نیز مانده‌اند، ناچارند به جای این که نیاز بیمار خود را با دستگاه‌های نو و با کیفیت برطرف کنند، به خرید تجهیزات بی‌کیفیت و دست دوم روی بیاورند. اتفاقی که می‌توان با اندکی سرک کشیدن به سایت‌های اینترنتی فروش اجناس دست دوم و دیدن آگهی‌های پرشمار خرید و فروش کپسول اکسیژن و دستگاه اکسیژن‌ساز از رواج آن مطمئن شد. اگر هم در این اوضاع خانواده‌ها نخواهند تجهیزات کمک‌تنفسی مورد نیاز بیمارشان را از این سایت‌ها تهیه کنند، باید کفش‌های آهنی به پا کرده و بازار تجهیزات پزشکی را آن‌قدر بگردند تا گرفتار سودجویانی نشوند که کالاهایشان را با قیمت‌های دلخواه خود عرضه می‌کنند.

رونق بازار اسپری‌های فریبنده

چند سالی است که در کنار کپسول‌های اکسیژن و دستگاه‌های کمک‌تنفسی که برای بیمارانی با مشکلات تنفسی حاد کاربرد دارند و بیشتر در بازار تجهیزات پزشکی عرضه می‌شوند، اسپری‌های کوچکی نیز به‌عنوان اکسیژن همراه به داروخانه‌ها راه پیدا کرده‌اند که کاربردشان بیشتر برای رفع نفس‌تنگی‌های مقطعی است.

در این سال‌ها بازار اسپری‌های اکسیژن همراه به دلیل تبلیغات کاذبی که درباره آنها انجام می‌شود، رونق خاصی پیدا کرده است. در این تبلیغات معمولا گفته می‌شود با استفاده از این اسپری‌ها، می‌توان به جنگ آلودگی هوا رفت و در هوای آلوده نفس راحت‌تری کشید. این در حالی است که بیشتر متخصصان ریه تاکید دارند استفاده از اسپری‌های اکسیژن همراه هیچ تأثیری روی بهبود تنفس در هوای آلوده ندارد، اما با این حال، هنوز هم این باور نادرست در میان برخی افراد رواج دارد و به همین علت، معمولا در روزهای تشدید آلودگی هوا، فروش این اسپری‌ها چند برابر می‌شود و قیمتشان بالا و بالاتر می‌رود.

این موضوعی است که متصدی یکی از داروخانه‌های معروف تهران با ما در میان می‌گذارد و می‌گوید: قیمت اسپری‌های اکسیژن همراه زمستان گذشته ۹۰۰۰ تومان بود و تابستان امسال ابتدا به ۱۲ و بعد به ۱۵ هزار تومان رسید. اما اکنون با افزایش آلودگی هوا و رونق بازار این اسپری‌ها، قیمتشان به ۲۰ هزار تومان هم رسیده است.

نیاز کاذب به اکسیژن مکمل

«اسپری‌های اکسیژن همراه بیشتر از این که کاربرد درمانی داشته باشند، کالاهایی تجاری هستند که برمبنای ایجاد احساس نیاز کاذب نسبت به دریافت اکسیژن بیشتر در زمان تشدید آلودگی هوا، به فروش می‌رسند.»

این را سیروس شعبانی، فوق‌تخصص ریه در پاسخ به سؤال ما درباره کاربرد اسپری‌های اکسیژن همراه برای مقابله با آلودگی هوا بر زبان می‌آورد. او تاکید می‌کند پزشکان به هیچ وجه استفاده از اکسیژن مکمل در ایام افزایش آلودگی هوا را توصیه نمی‌کنند و از نظر متخصصان ریه، هیچ کس در هیچ شرایطی نباید بدون تجویز پزشک از اکسیژن کمکی استفاده کند.

به گفته شعبانی، یک انسان سالم که سطح اکسیژن خونش در وضعیت طبیعی قرار دارد، چه در شرایط آلودگی هوا و چه در روزهای هوای پاک، نیازی به اکسیژن مکمل و اضافه‌تر از اکسیژن موجود در هوای آزاد ندارد. او حتی می‌گوید، استفاده از اکسیژن اضافه برای افرادی که دچار بیماری خاصی نیستند، می‌تواند باعث آسیب به آنها شود.

این پزشک متخصص حتی معتقد است استفاده از اکسیژن مکمل بدون تجویز پزشک، برای بیماران تنفسی نیز موجب آسیب خواهد شد و به همین دلیل، بیماران مزمن تنفسی نیز تا زمانی که سطح اشباع اکسیژن خونشان به حد بحرانی زیر ۸۸ درصد نرسیده است، نباید از اکسیژن کمکی استفاده کنند.

شعبانی توضیح می‌دهد، سطح اشباع اکسیژن خون برای انسان‌های سالم، بسته به رنگ پوست، بین ۹۲ تا ۹۴ درصد است و هیچ کس نباید سر خود کاری کند که سطح اشباع اکسیژن خونش به بالای ۹۴ درصد برسد.

او تاکید دارد وقتی سطح اکسیژن اشباع در خون به بالای حد مجاز می‌رسد، به صورت بالقوه می‌تواند عوارضی را در پی داشته باشد که «مسمومیت با اکسیژن» از جمله آنهاست. مسمومیتی که به گفته این فوق‌تخصص ریه، می‌تواند موجب وارد شدن آسیب‌های جدی به ریه، اندام‌های دیگر دستگاه تنفس و دستگاه گردش خون بدن شود.

علاوه بر اینها، شعبانی از رونق بازار اسپری‌های اکسیژن همراه در ایام تشدید آلودگی هوا نیز انتقاد می‌کند و می‌گوید: هیچ رابطه علمی و منطقی بین افزایش آلودگی هوا و بیشتر شدن نیاز انسان‌ها به اکسیژن وجود ندارد و به همین دلیل، استفاده از اسپری‌های اکسیژن همراه برای مهار آلودگی هوا نیز توجیه‌پذیر نیست.

حق با شماست

info@jamejamonline.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#قیمت-دخانیات
رازقی از تهران:
قیمت دخانیات افزایشی دوباره داشته است و حتی محصولات تولید داخل نیز از این قاعده مستثنا نبودند. چرا؟

#سرویس-بهداشتی
حیدرزاده از تهران:
نظافت سرویس بهداشتی پارک دانشجو بسیار نامناسب و غیرقابل استفاده است، شهرداری محترم رسیدگی کند.

#آسفالت-تصادف
حسینی از تهران:
آسفالت پل حافظ بسیار نامناسب و فاقد روکش بوده که باعث سر خوردن بعضی از خودروها در روزهای بارانی می‌شود.

#ترافیک-آسفالت
جلالی از تهران:
آسفالت اتوبان یاسینی به افسریه بسیار نامناسب و دارای دست‌اندازهای فراوانی است که باعث کندی تردد می‌شود.

#بهداشت-فراموشی
اسماعیلی از تهران:
وضعیت سرویس‌های بهداشتی روبه‌روی متروی علم و صنعت بسیار اسفبار و غیرقابل تحمل است. چرا به این موضوع رسیدگی نمی‌شود؟

#سبد-حمایت
قلی‌زاده از قزوین:
پرداخت سبد حمایتی دولت به مردم نصفه و نیمه و با تبعیض صورت گرفت و متاسفانه بسیاری از مردم و نیازمندان از دریافت این حمایت محروم ماندند.

#سال-شرمندگی
یک شهروند:
با وضعیت اقتصادی پیش‌رو و بی‌توجهی دولت به مردم، به نظر می‌رسد بسیاری از مردم در سال جدید شرمنده خانواده خود باشند.

#چاله‌های-خطرناک
آبکنار از انزلی:
با توجه به فرارسیدن تعطیلات نوروز و ورود حجم عظیم مسافران به شمال کشور جاده‌های گیلان، خصوصا جاده فومن به آستارا دارای چاله‌های زیادی است که باعث ایجاد تصادفات مرگبار خواهد شد.

#گرانی-بی‌رویه
احمدی-اسلامشهر:
هر چه که مسؤولان از بهبود وضع معیشتی مردم در روزهای پایان سال خبر می‌دهند، وضعیت معیشتی مردم روز به روز بدتر می‌شود. این در حالی است که مسؤولان مدام قیمت‌ها را با کشورهای همسایه مقایسه می‌کنند و توجهی به درآمد کشورهای همسایه و نسبت دخل و خرج آنها ندارند.